

2. Про безпечність та якість харчових продуктів [Текст] : Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР (із змінами, внесеними Законом України від 02.10.2012 р. № 5316-VI (5316-17)). URL: <https://zuekc.com.ua/sudovi-ekspertyzta-doslidzhennia/tovaroznavcha-ekspertyza>

Кравчук Надія
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
підприємництва і торгівлі ЗУНУ Волошин Р.В.)

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СПОЖИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ТОВАРІВ

Будь-який товар має безліч властивостей, різних за своєю природою. Властивостями товару називають його об'єктивні особливості, які виявляються на кожній стадії життєвого циклу товару (проектування, виготовлення, розподіл і споживання). Номенклатура споживчих властивостей для конкретного товару може включати десятки найменувань. Залежно від функціонального призначення товару вона може розрізнятися.

Споживчі властивості товару - це властивості, які проявляються в процесі споживання або використання товару споживачем для задоволення матеріальних і культурних потреб. Ці властивості необхідні для конкретизації споживчої цінності товару (соціального призначення; функціональні (енергетична цінність); експлуатаційні; ергономічні; естетичні; екологічні). Показники споживчих властивостей товарів визначають ефективність використання товарів за призначенням, їхнім соціальним значенням, практичну корисність та нешкідливість [2].

У процесі споживання товару його споживчі властивості можуть робити позитивний чи негативний вплив на людину і навколишнє середовище. Відповідно виділяються позитивні і негативні властивості товару. Наприклад, до позитивних можна віднести теплозахисні властивості зимового одягу. А до негативних - його забруднення та ваговитість.

Товарознавці виділяють наступні групи споживчих властивостей товарів:

1. Властивості призначення. Вони поділяються на функціональні, соціальне призначення, властивості класифікаційного призначення;

2. Надійність. До неї входить:

(довговічність, безвідмовність, ремонтпридатність, збереженість);

3. Ергономічні властивості:

(антропометричні, фізіологічні, психологічні, психофізіологічні);

4. Естетичні властивості;

5. Безпека та екологічні властивості.

Споживні властивості формують якість товару. Якість товару обумовлює придатність товару до використання і задоволення споживачів. У визначенні поняття «якість товару» відповідність товару потребам людини є вихідною умовою. Покупець купує товар, виходячи з нагальної потреби в ньому, його новизни, моди, реклами, з урахуванням його економічності, та інших властивостей. Задоволення потреби і ефективність виробництва визначаються тільки сукупністю обсягів виробництва і якістю товару. Поліпшення якості товару стимулює ріст обсягів споживання і, отже, подальших обсягів виробництва. Більш висока якість створюється не тільки для задоволення більш високої потреби, але і дає імпульси розвитку суспільного виробництва і підвищенню рівня життя населення.

Залежності від природи товару розрізняють: електричну, хімічну, механічну, термічну, раціональну і біологічну безпеку. Доспецифічних товарів світового ринку відносять до результатів інноваційної діяльності, що є об'єктом ліцензійних операцій і неліцензійного продажу ноу-хау [2].

Такий товар, як технологія необхідно розглядати з врахуванням: 1) споживній вартості; 2) інтелектуальної праці по його створенню; 3) процесу споживання технологічних знань. Технологічні знання є нематеріальним продуктом, його корисність не визначається формою матеріального носія (технічною документацією, досвідом і т. д.). Вона полягає в створенні умов для підвищення ефективності виробництва випуску нових видів продукції і прискорення її реалізації. Будь-яке нове технічне рішення, що відноситься до виробництва, є унікальним. Тому кожен технічний товар не можна безпосередньо пов'язувати з іншим товаром, хоча останній може відноситися до тієї ж галузі виробництва.

Одним із сучасних аспектів розвитку споживчих властивостей харчових продуктів – модифікаційних змін, споживчих удосконалень – є створення товарів із заданим комплексом характеристик, що дозволяє їх пропонувати для дитячого, дієтичного, діабетичного та інших систем харчування населення, що підлягають узагальненому означенню «здорове харчування». Харчова продукція спеціального призначення має необхідні відповідності та їх підтвердження за фізіологічними ознаками, медичним призначенням, в окремих випадках використовується за індивідуальними лікарськими приписами тощо. З комерційних позицій йдеться про покращання підходів до задоволення потреб цільових груп споживачів за рахунок комерційної пропозиції відповідних продовольчих товарів. Водночас необхідним для пересічного українського

споживача є наповненість ринку добре відомими, «узвичасними» харчовими продуктами, що мають необхідно високий рівень якості, безпечності. Тому важливо з комплексу споживчих властивостей харчового продукту виділити ті, які мають вирішальне значення при визначенні рівня якості відповідного товару.

Структура споживчих властивостей і показників якості продовольчих товарів є параметрами динамічними, підлягають необхідним технічним і ринковим змінам, корелюють із рівнем соціально-економічного розвитку держави, ступенем впровадження науково-технічних досягнень у практику виробництва й торгівлі, новими споживчими цінностями та іншими атрибутами прогресивного піднесення. Так, на сучасному етапі для населення України, важливим є розвиток культури харчування за науково обґрунтованими підходами, що дозволить підвищити якість життя за рахунок оптимізації процесу харчування в широкому розумінні, свідомого вибору споживачем харчових продуктів із відповідними властивостями, прийняттого рівня якості та безпечності й іншими ознаками.

Вироби (послуги) за основними споживчими властивостями можна розбити на групи: економічні, якісні, диференційовані. В основі розподілу лежить ієрархія потреб людей за А. Маслоу. Економічні та якісні товари задовольняють потреби нижчих, а диференційовані - вищих рівнів. Зокрема це продовольство, товари широкого вжитку, сировина, матеріали, енергія, фінанси, транспортування.

Використані джерела:

1. Пугачевський Г. Діалектичні трансформації властивостей товарів. Товари і ринки. 2010. № 1. С. 5–8.

3. Малигіна В. Д. Створення комбінованих кисломолочних продуктів – один із шляхів раціоналізації харчування. Товарознавство та інновації. 2012. Вип. 4. С. 285–290. URL:<http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>

4. Євлаш В. В., Кузнецова Т. О., Артамонова М. В., Фошан А. Л., Отрошко Н. О., Пілюгіна І. С., Железняк З. В., Вовчинський І. С., Калугін О. М. Розробка науково обґрунтованих технологій продукції підвищеної харчової цінності з використанням структуроутворювачів різного походження. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2017. Т. 23, № 5(1). С. 115–123. URL:<http://sw.nuft.edu.ua/>

5. Бугаєнко С. А. Особливості класифікації властивостей і характеристик товару промислового призначення і широкого споживання підприємств харчової промисловості. *Бізнеснавігатор*. 2014. № 2. С. 74–79. URL:<http://rps.chtei->

Кравчук Надія
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к.е.н., старший викладач кафедри
підприємництва і торгівлі ЗУНУ Оприсок М.Д.)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Сучасний світ впритул наблизився до проблеми виживання людства в умовах екологічної кризи. У 2020 році зібрання найбагатших людей планети на Світовому Економічному Форумі в Давосі проходило під знаком кліматичних проблем. Постать дівчинки-підлітка Грети Гунберг, лідерки світового руху GlobalClimateStrike, стала обличчям екологічних протестів, знаковою фігурою у боротьбі за збереження планети від екологічної катастрофи.

Підприємництво, внаслідок її відсутності, трактується як вид господарської діяльності. В ст. 42 Господарського кодексу України задекларовано, що підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [1]. В ст. 49 Господарського кодексу зазначено, що підприємці зобов'язані не завдавати шкоди довкіллю, не порушувати права та законні інтереси громадян і їх об'єднань, інших суб'єктів господарювання, установ, організацій, права місцевого самоврядування і держави. За завдані шкоду і збитки підприємець несе майнову та іншу встановлену законом відповідальність [1]. Відтак, абсолютно очевидним є той факт, що кожен суб'єкт господарської діяльності (підприємець) повинен бути екологічно орієнтованим у відповідності із законодавством в області охорони довкілля.

Екологічне підприємництво доцільно розглядати як вид підприємницької діяльності, який пов'язаний з випуском і реалізацією екологічної продукції (виробів, послуг, робіт). При цьому, підприємництво – це ініціативна, самостійна діяльність економічних суб'єктів, спрямована на отримання прибутку; вона передбачає економічну, в т. ч. майнову відповідальність за результати діяльності [2].

Екологічне підприємництво характеризується певними ознаками, а саме: цільова установка – гармонізація взаємовідносин людини і природи, охорона